

RIIGIKANTSELEI ARENGUKAVA 2011- 2014

MISSIOON

Riigikantselei missioon on toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit poliitika kujundamisel ja elluviimisel ning aidata tagada head riigivalitsemist.

VISIOON 2018

Eesti on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ja tasakaalustatult arenev riik. Valitsemise kvaliteedi osas on Eesti viie parima Euroopa Liidu liikmesriigi hulgas.

PÕHIVÄÄRTUSED

koostöövalmidus

usaldusväärsus

asjatundlikkus

uuendusmeelsus

STRATEEGILISED EESMÄRGID 2014

PEAEESMÄRK:

Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel ning valitsemise kvaliteedi parandamisel.

Tulemusnäitajad:

- Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus¹
- Valitsemise kvaliteet²

¹ Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis, majanduskasvu ja tööhõive kavas või valdkondlikes arengukavades sätestatud valitsuse peamiste eesmärkide elluviimise edukus: iive, tootlikkus, hariduse koondnäitaja (aastas kutseõppe lõpetanutest tööturule siirduvate õpilaste arv, doktoriõppe lõpetanute arv, haridussüsteemist väljalangenute arv, elukestvas õppes osalevate täiskasvanute osakaal), tööhõive 15-64 eagrupis, keskmine oodatav eluiga, energiasõltuvuse määr. Eesmärgid muutuvad vajadusel vastavalt planeerimisdokumentides tehtud muudatustele.

² Maailmapanga valitsemise kvaliteedi indikaatorite (World Governance Indicators): osalusdemokraatia ja sõnavabadus, poliitiline stabiilsus, valitsuse efektiivsus, õigusloome kvaliteet, õigusriik, korruptsioonitase; protsentilide keskmine ning Eesti keskmine koht Euroopa Liidu liikmesriikide hulgas.

Tulemus:

<i>Algtase 2010</i>	<i>Sihttase</i>			
	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus				
Ülejäägiga eelarve				
0,1%	-0,4%	-2,1%	0,1%	0,5%
Positiivne iive				
+35	Vähemalt 0	Vähemalt 0	Vähemalt 0	Vähemalt 0
Tootlikkuse lähenemine Euroopa Liidu keskmisele				
65% (2009)	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab
Tööhõive suurenemine 20-64 eagrupid				
66,4%	Kasvab	Kasvab	Kasvab	kasvab
Põhihariduse või madalama haridustasemega mitteõppivate noorte osakaalu vähenemine 18-24 aastaste vanusegrupis				
11,7%	Väheneb	Väheneb	Väheneb	Väheneb
Tervena elatud eluaastate suurenemine				
Mehed 54,8 (2009)	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab
Naised 59 (2009)	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab
Kasvuhoonegaaside heitkoguste hoidmine 2010. aasta tasemel ³				
20 miljonit tonni CO ₂ ekvivalenti	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset
Valitsemise kvaliteet				
82,31	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab
Eesti koht EL riikide võrdluses				
14	13.	12.	12.	12.

TEGEVUSVALDKOND 1: *Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine*

1. Parandada Vabariigi Valitsuse töö planeerimist
2. Tõsta Vabariigi Valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti.
3. Arendada valitsuskommunikatsiooni
4. Parandada valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkust ja terviklikkust
5. Tagada kompetentsed ja pühendunud avaliku teenistuse tippjuhid

TEGEVUSVALDKOND 2: *Dokumendihalduse arendamine ja arhiivindus*

6. Tagada arhivaalide kogumine, säilitamine ja neile juurdepääs.

³ 2010. aasta näitaja põhineb Keskkonnaministeeriumi prognoosil.

TEGEVUSVALDKONNAD

1. Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine

Tegevusvaldkond hõlmab Vabariigi Valitsuse töö planeerimise toetamist, istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamist ja korraldamist, peaministri nõustamist ja abistamist, Euroopa Liidu asjade koordineerimist, valitsuse ja peaministri kommunikatsiooni korraldamist, Euroopa Liiduga seotud riigisisest teavitustegevust, julgeolekuasutuste tegevuse koordineerimist, Teadus- ja Arendusnõukogu teenindamist ning avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise, valiku, hindamise ja arendamise korraldamist.

1.1. Hetkeolukorra analüüs

Probleemid:

- Ø ministeeriumide tegevuste killustatus ja kohati puudulik koostöö valitsuse kesksete eesmärkide saavutamisel (sh Euroopa Liidu poliitika elluviimisel);
- Ø mõjude analüüsi vähene kasutamine otsuste tegemisel ning poliitikate planeerimisel ja rakendamisel;
- Ø ministeeriumide koostöö ja infovahetus valitsuse otsuste ettevalmistamisel on ebaühtlane ega võimalda alati tõhusat otsustamist;
- Ø Eesti Euroopa Liidu seisukohtade kujundamine on tihti reaktiivne, st seisukohti hakatakse välja töötama alles pärast Euroopa komisjoni algatuse ilmumist, samas kui tõhusa mõjutamise eelduseks on proaktiivne seisukohtade kujundamine. Sellest tulenevalt toimub ka Eesti valdkondlike ja valdkonnaüleste huvide kaardistamine tihti hilinenult;
- Ø Euroopa Liidu otsustusprotsessi mõjutamisel loodetakse liigselt struktuursete kanalite peale (nt osalus nõukogu töögrupis). Samas on struktuursete mõjutuskanalite osatähtsus ja tõhusus otsustusprotsessi tegelikul mõjutamisel kahanev. Mittestruktuursete mõjutuskanalite arendamine ja kasutamine on puudulik ja ebasüsteemne ning olemasolev töökord ei soodusta selle väljaarendamist lähtuvalt Eesti huvidest;
- Ø avaliku teenistuse juhtimispotentsiaali vähene jätkusuutlikkus ja juhtide kompetentsuse ebaühtlus raskendavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

Võimalused:

- Ø avalikkuse teadlikkuse kasv ja kõrgemad ootused valitsuse tegevusele soodustavad põhjalikumate mõjuanalüüside läbiviimist;
- Ø 2011. aastal jõustunud valitsuse reglement loob hea aluse valitsuse otsustusprotsessi kvaliteedi tõstmiseks (sh mõjude analüüsi ja kaasamise arendamiseks);
- Ø ametisse astunud valitsuse kesksete planeerimisdokumentide (valitsuse tegevusprogramm, konkurentsivõime kava „Eesti 2020“, riigi eelarvestrateegia) kvaliteet on tõusnud, nende valdkondlikud struktuurid on ühtlustatud ja ministeeriumid pööravad oma töös järjest enam tähelepanu eesmärkide seadmisele;
- Ø muutunud majandusolukord ning vähenenud eelarvelised vahendid soodustavad eeldatavalt ministeeriumite ja teiste valitsusasutuste koostööd (ennekõike poliitikate elluviimisel ja avalike teenuste osutamisel) ning loovad eelduse efektiivseks ja kvaliteetsemaks teenuste osutamiseks;
- Ø soovitude ja heade praktikate jagamine suurendab otsustamise tõhusust;
- Ø nüüdisaegne infotehnoloogia annab uusi võimalusi valitsuse otsustusprotsessi ja valitsuskommunikatsiooni arendamiseks ning võimaldab säästa raha ja tööaega;

- Ø huvirühmade oskuslik kaasamine võimaldab tõsta valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti;
- Ø suurem Euroopa Liidu poliitika elluviimise suutlikkus (sh EL õigusnormide rakendamisel) võimaldab Eestil olla Euroopa Liidus eestkõnelejaks ning mõjutada arenguid endale olulistes küsimustes (nt e-teenused);
- Ø Euroopa Liidu nõukogu eesistumise ettevalmistamise varajane planeerimine tõstab ministeeriumite koostöösuutlikkust ning aitab kaasa tõhusa ja kompetentse Euroopa Liidu kaadri väljakujundamisele;
- Ø avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsuse kasv ja juhtimispotentsiaali jätkusuutlikkus toetavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

1.2. Strateegilised eesmärgid

1. Eesmärk: Parandada Vabariigi Valitsuse töö planeerimist

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsuse töö efektiivsus⁴

Algtase: 34,05 punkti ja 4. koht (2010. aastal)

2011. aasta saavutustase: Koht viie parima hulgas on säilinud

2012. aasta saavutustase: Koht viie parima hulgas on säilinud

2013. aasta saavutustase: Koht viie parima hulgas on säilinud

2014. aasta saavutustase: Koht viie parima hulgas on säilinud

Meede: Valitsuse töö planeerimise parandamine

Olulised tegevused ja vahetud tulemused⁵:

- Valitsuse töö pikaajalise planeerimise kvaliteedi parandamine
Vahetu tulemus: Valitsuse tegevusprogrammi täitmine on edukas.
- Riigi jätkusuutlikule ja tasakaalustatud arengule kaasaaitamine
Vahetu tulemus: Eesti konkurentsivõime kava „Eesti2020“ ning säästva arengu strateegia „Säästev Eesti 21” eesmärgid on täidetud.

Uued algatused:

- Uue Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi väljatöötamine
- Eesti konkurentsivõime strateegilise raamistiku uuendamise koordineerimine ja uue konkurentsivõime kava väljatöötamine
- Strateegiate mõjude hindamise süsteemi ja meetodikate rakendamine ja mõjude hindamise rahastamise ja kvaliteedikontrolli süsteemi rakendamine

⁴ *Institute for Management Development (IMD)* konkurentsivõime uuringu põhjal mõõdetava valitsuse töö efektiivsuse kuue indikaatori - avalike finantsvahendite juhtimine, õiguskeskkonna piirangud ettevõtluse konkurentsivõimele, valitsuse poliitikate paindlikkus muutuste suhtes, valitsuse otsuste elluviimine, valitsuse poliitikate läbipaistvus, bürokraatia ettevõtluse takistusena - punktide kogusumma ja Eesti keskmine koht Euroopa Liidu liikmesriikide hulgas.

⁵ Olulisemate tegevustena on esitatud tegevused, millel on määrav roll strateegia elluviimisel.

- Kaasamise valdkonna parem seostamine valitsuse otsustusprotsessi sh mõjude hindamise protsessiga
- OECD riigivalitsemise raporti „Ühtsema riigivalitsemise suunas“ elluviimise tegevuskava koostamine ja elluviimise koordineerimine

2. Eesmärk: Tõsta Vabariigi Valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Ministreeriumide rahulolu valitsuse otsustusprotsessi korraldusega⁶

Algtase: 3,93 palli (2010. aastal)

2011. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2012. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2013. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2014. aasta saavutustase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

Meede: Valitsuse otsustusprotsessi arendamine

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse otsuste optimaalse aja jooksul tegemise tagamine
 Vahetu tulemus: Eelnõude istungile jõudmise mediaanaeg jääb 7-10 päeva vahele. Otsuste vormistamise, allkirjastamise ja nendest teavitamise mediaanaeg ei ületa viite tundi (seaduseelnõude osas viite päeva). Valitsuse istungi protokoll ja kabinetinõupidamise kokkuvõtte koostamise ja allkirjastamise mediaanaeg ei ületa nelja päeva.
- Valitsusele esitatavate ettepanekute kvaliteedi tõstmine
 Vahetu tulemus: Eelnõude tiitellehe sisukokkuvõtete arusaadavus on paranenud. Riigikantseleis parandatud või uuesti vormistatud eelnõude osakaal väheneb. Valitsuse istungi päevakorrapunktide osakaal, mille kohta ministrid, õiguskantsler või riigikontrolör esitavad põhjendatud õiguslikke märkusi, jääb alla ühe protsendi. Jõustunud kohtuotsusega õigusvastaseks tunnistatud valitsuse õigusaktide arv püsib väike. Õiguskantsleri poolt valitsuse õigusaktide kohta tehtud põhjendatud ettepanekute arv püsib väike.
- Probleemide kohasel tasandil lahendamise tagamine
 Vahetu tulemus: Valitsuse istungile jõudvate lahendamata probleemide arv ja valitsuse istungil tõstatatud uute probleemide arv püsib väike
- Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras
 Vahetu tulemus: Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras on tagatud

Uued algatused:

- Eelnõude infosüsteemi juurutamine

⁶ Vastanute (ministrite, ministreeriumide kantslerite, õigusosakondade, Euroopa Liidu asjade koordineerijate ja infot edastavate isikute ning üksuste) poolt antud keskmine hinne viie palli süsteemis.

- Juhise koostamine valitsuse istungite ja valitsuskabineti nõupidamise ettevalmistamise kohta
- Ministeeriumide tööprotsessi parandamine valitsuse istungite ja nõupidamiste ettevalmistamisel
- Vabariigi Valitsuse töö toimepidevuse riskianalüüsi ning toimepidevuse plaani koostamine

3. Eesmärk: Arendada valitsuskommunikatsiooni

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsuskommunikatsiooni kvaliteedi indeks⁷

Algtase: 7,0 (2010. aastal)

2011. aasta saavutustase: Hoida taset

2012. aasta saavutustase: Hoida taset

2013. aasta saavutustase: Hoida taset

2014. aasta saavutustase: Hoida taset

Meede: Valitsuskommunikatsiooni arendamine ja kodanikuühiskonna arengu toetamine

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse poliitikate, otsuste ja tegevuste kohta info andmine selges ja lihtsas keeles, proaktiivselt ning süstematiseeritult
Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab
- Riigi-identiteedi tugevdamine
Vahetu tulemus: Riigi-identiteet tugevneb
- Kriisikommunikatsioonialase võimekuse tugevdamine
Vahetu tulemus: Kriisikommunikatsioonialane võimekus kasvab
- Valitsusasutuste koostöö ja kommunikatsiooni ühtsuse tõhustamine
Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab

Uued algatused:

- Valitsusasutuste kodulehekülgede koondamine ühtseks valitsusportaaliks
- Audio-visuaalsete uue meedia lahenduste rakendamine
- Valitsuskommunikatsiooni sisseelamiskoolituse väljatöötamine ja käivitamine

4. Eesmärk: Parandada valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkust ja terviklikkust

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Eesti kuvand ja mõju Euroopa Liidus

⁷ Indeks koondab kümne palli süsteemis järgmised näitajad: valitsuse aasta keskmine usaldusväärsus eurobaromeetris (25%), ajakirjanike hinnang VKB-le (45%), Euroopa Liidu usaldusväärsus eurobaromeetris (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kes on uhked selle üle, et on eestimaalased (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kelle jaoks Eesti riigi sümbolid on tähtsad ja kes kasutavad Eesti lippu (10%)

Algtase: Määratlemata

2011. aasta saavutustase: Algtase määratlemata

2012. aasta saavutustase: Määratleda algtase

2013. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2014. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2. Eesti elanike toetus Eesti Euroopa Liidu poliitikale

Algtase: Määratlemata

2011. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2012. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2013. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2014. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

Meede: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse ja terviklikkuse parandamine

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse parandamine

Vahetu tulemus: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika planeerimine paraneb. Valitsuse Euroopa Liidu poliitika eesmärgid on täidetud. Euroopa Liidu poliitika varajase mõjutamise suutlikkus kasvab. Toimib rotatsioon Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi ja ministeeriumide vahel.

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika terviklikkuse parandamine

Vahetu tulemus: Euroopa Liidu seisukohtade kvaliteet paraneb. Ministeeriumide valdkondlik Euroopa Liidu poliitika on kooskõlas valitsuse seisukohtade ja Euroopa Liidu liiniga. Coreper juhised on kvaliteetsed. Euroopa Liidu direktiivide ülevõtmise puudujääk väheneb.

Uued algatused:

- Eesti Euroopa Liidu poliitika 2011-2015 väljatöötamise koordineerimine
- Eesti mõjutuskanalite arendamine Euroopa Liidus
- Euroopa Liidu nõukogu eesistumise ettevalmistusteks vajalike sammude koordineerimine ning vastavate analüüside ja eeluuringute läbiviimine
- Ettevalmistused ühtse Euroopa Liidu koordinatsioonikeskuse loomiseks

5. Eesmärk: Tagada kompetentsed ja pühendunud avaliku teenistuse tippjuhid

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsus

Algtase: Määratlemisel

2011. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2012. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2013. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määratlemist

2014. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määramist

2. Avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumus

Algtase: Määramisel

2011. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määramist

2012. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määramist

2013. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määramist

2014. aasta saavutustase: Seatakse pärast algtaseme määramist

Meede: Avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise ja arendamise süsteemi tõhustamine

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Tippjuhtide värbamise ja valiku süsteemi arendamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide ametikohtade täitmiseks korraldatud avalikud konkursid on tulemuslikud.
- Tippjuhtide arendamise süsteemi tõhustamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide rahulolu arendustegevustega kasvab.

Uued algatused:

- Tippjuhtide valikuülesannete väljatöötamine
- Uue avaliku teenistuse seaduse ja selle rakendusaktide väljatöötamisel osalemine

2. Dokumendihalduse arendamine ja arhiivindus

Tegevusvaldkond hõlmab avaliku sektori asjaajamise arengu ja elektroonilisele dokumendihaldusele ülemineku kavandamist ja koordineerimist ning arhivaalide kogumist, säilitamist ja neile juurdepääsu korraldamist (arhiivindus).

2.1. Hetkeolukorra analüüs

Probleemid:

- Ø asutuste dokumendihaldussüsteemid ei taga digitaaldokumentide pikaajalist säilimist;
- Ø arhivaalide säilitustingimused ei vasta olulises osas kehtestatud nõuetele.

Võimalused:

- Ø nüüdisaegne infotehnoloogia annab võimaluse luua lihtsama ja mugavama juurdepääsu arhivaalidele.

2.2. Strateegiline eesmärk

1. Eesmärk: Tagada arhivaalide kogumine, säilimine ja neile juurdepääs

Indikaatorid ning oodatavad saavutustasemed:

1. Valitsusasutuste arv, kelle elektroonilised dokumendihaldussüsteemid on liidestatud Rahvusarhiivi digitaalarhivaalide vastuvõtu infosüsteemiga, kasutades Rahvusarhiivi poolt loodud universaalset arhiveerimismoodulit

Algtase: Riigikantselei (2010. aastal)

2011. aasta saavutustase: Riigikantselei ja vähemalt kaks ministeeriumi

2012. aasta saavutustase: Kasvab

2013. aasta saavutustase: Kasvab

2014. aasta saavutustase: Kasvab

2. Nõuetekohastes hoidlates säilitatavate arhivaalide osakaal Rahvusarhiivis

Algtase: 54% (2010. aastal)

2011. aasta saavutustase: Kasvab

2012. aasta saavutustase: Kasvab

2013. aasta saavutustase: 85%

2014. aasta saavutustase: 95%

3. Arhivaalide kättesaadavus veebis

Algtase: 5,1 milj kujutist (2010. aastal)

2011. aasta saavutustase: 6 milj kujutist

2012. aasta saavutustase: 7 milj kujutist

2013. aasta saavutustase: 8 milj kujutist

2014. aasta saavutustase: 9 milj kujutist

Meede: Arhivaalide kogumine ja säilitamine ning neile juurdepääsu tagamine

Olulisemad tegevused ja vahetud tulemused:

- Rahvusarhiivi digitaalarhiivi loomine
Vahetu tulemus: Kasvab valitsusasutuste arv, kelle elektroonilised dokumendihaldussüsteemid on liidestatud Rahvusarhiivi digitaalarhivaalide vastuvõtuinfosüsteemidega, kasutades Rahvusarhiivi poolt loodud universaalset arhiveerimismoodulit
- Arhivaalide säilitustingimuste parandamine
Vahetu tulemus: Nõuetekohastes hoidlates säilitatavate arhivaalide osakaal Rahvusarhiivis kasvab ja väheneb mittepüsival andmekandjal arhivaalide osakaal
- Arhivaalidele juurdepääsu võimaluste laiendamine
Vahetu tulemus: Arhivaalide kättesaadavus veebis suureneb

Uued algatused:

- Rahvusarhiivi digitaalarhiivi loomise teine etapp: digitaalarhivaalide pikaajalise säilitamise infosüsteem (2010-2011)
- Rahvusarhiivi digitaalarhiivi loomise kolmas etapp: digitaalarhivaalidele juurdepääsu tagamise infosüsteem (2011-2012)
- Rahvusarhiivi arhiivihooone rajamine Tartus
- Rahvusarhiivi arhiivihooone rajamine Tallinnas
- Digitaaldokumentide pikaajalise säilitamise teenuse osutamine (alates 2012)